

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ STEM-ОСВІТИ: РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розвиток молоді в сучасних умовах зумовлений двома ключовими факторами: 1) переформатуванням сфер впливу планетарного характеру; 2) швидкоплинністю науково-технічної революції, що пред'являє нові вимоги до рівнів підготовленості у процесі життя і праці людини. Розроблення STEM-освіти, її виховна, освітня і навчальна складові в сучасних умовах здійснюється за допомогою системи принципів та засобів організації й побудови теоретичної і практичної діяльності. Здійснюються ці розроблення на методологічній базі – вченні про науковий метод пізнання й перетворення світу, його філософській та теоретичній основі.

Метою дослідження є розроблення методологічних засад розвитку особистості засобом STEM-освіти у соціально-трудового контексті, гармонізації її психологічної сфери у процесі формування готовності до продуктивної діяльності.

На етапі розроблення STEM-освіти відбувається диференціювання навчального навантаження. Це зумовлено відповідністю рівнями складності змісту освіти та можливостями його засвоєння на основі психофізіологічних характеристик особистості [1, с. 32-37]. Такий підхід забезпечує динаміку засвоєння навчального матеріалу, мінімалізуючи затрати енергії та підвищуючи коефіцієнт мотивації до розбудови життєвої траєкторії [12, с. 315-319].

Стратегічно правильно вибудована і поетапно впроваджена STEM-освіта (природничі науки, технології, технічна творчість та математика) сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності у соціально-трудоному середовищі. Представляється вона у вигляді низки послідовно розташованих навчальних програм [2] і має на меті формування якостей особистості та забезпечення рівнів компетентностей для забезпечення готовності до соціально-професійної діяльності на етапах вікового розвитку [4, с. 25-49; 8, с. 107-110].

Ключовим моментом для особистості є своєчасне визначення напрямку майбутньої професійної діяльності засобом професійної орієнтації [10, с. 29-36]. Надати їй допомогу у підготовці до професійного самовизначення мають фахівці соціальних інституцій [5, с. 65-69; 6, с. 29-35] шляхом створення системи, яка задовольнить її професійні плани згідно з перспективними напрямами соціально-економічного розвитку.

Діагности-профорієнтатори мають володіти системою форм, методів і засобів для реалізації розроблених проєктів особистісного розвитку [11, с. 104-

107] та отримання очікуваних результатів. Одним із ключових завдань системи є вихід особистості на вищий рівень розвитку завдяки сформованості відповідних якостей у процесі реалізації власних і суспільно значущих цілей [9, с. 59-65]. У цьому процесі відбувається реалізація творчого потенціалу, здібностей і задатків, формується багатогранний психологічний [3, с. 10-28] та соціально-трудова досвід на шляху підготовки до капіталізації людських ресурсів в умовах міжособистісної взаємодії у розроблених техніко-технологічних умовах [13, с. 79-85].

У відповідності до зв'язків між метою, засобами та результатами підготовки в умовах STEM-освіти у змісті освіти увага акцентується на: критеріях оцінки якості об'єктів праці; структурі трудової діяльності та її інфраструктурі; праці людини [7, с. 6-9] та професійній культурі; розробленню професійної траєкторії; господарюванні у побуті; підприємницькій діяльності; соціально-трудова взаємодія з об'єктами праці.

По суті мова йде про свідоме професійне самовизначення, що передбачає: володіння загальнотеоретичними питаннями та науково-практичне їх узагальнення; систематизацію структурованої інформації; проходження виробничої практики. У свою чергу це потребує розробки: теоретико-методологічних основ; методів обліку, оперативного пошуку та використання відповідної інформації на практиці та відповідних систем для інформаційного забезпечення освітніх закладів; соціологічних і диференційовано-психологічних методів оперативного вивчення формування професійного вибору; комплексних методик для діагностики професійних здібностей, професійної придатності, а також методів прогнозування факторів успішності; методів збору, зберігання і пошуку професіографічної інформації; методів формування здібностей і придатності; моделей вирівнювання соціального престижу професій; методів економічного і морального регулювання процесу розподілу трудових ресурсів; системи заходів впливу засобів масової інформації на формування мотивів вибору професії; системи взаємодії освітян з родиною і регіональними органами влади; методик психолого-педагогічної і медичної профконсультації.

Висновок. У ході розвитку особистості засобом STEM-освіти відбуваються зміни в її свідомості, обумовлені підвищення рівня умінь самоаналізу, формування здатності до продуктивної діяльності, а також накопиченню психологічного досвіду. Це спонукає сформуванню здатності особистості до вибору напряму продуктивної діяльності у відповідності до її інтересів, можливостей, схильностей та запитів роботодавців.

Література:

1. Бех І.Д. Сучасна освіта на шляху досконалості. *Рідна школа*. 2021. № 1/2. С. 32–37.

2. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне : Волинські обереги, 2012. 192 с.
3. Зязюн І. А. Сугелостологічна природа психологічного досвіду особистості. Науковий журнал. Київ – Полтава. Інститут психології ім. Г.С. Костюка. Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка. 2015. №1 (7). С. 10–28.
4. Ноосфера Вернадського, сучасна освіта і наука: колективна монографія / За наук. ред. А. П. Самодрина. Київ–Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2022. Т. 2. С. 25–49.
5. Піддячий В. Методика саморозвитку англomовної компетентності майбутнього педагога в контексті європейських. *Молодь і ринок*. 2016. № 10. С. 65–69.
6. Піддячий В. Сутність і зміст андрагогічної компетентності педагогів. *Молодь і ринок*. 2021. № 10 (196). С. 29–35.
7. Піддячий М.І. Виховання і розвиток дітей засобами праці. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2007. №3. С. 6–9.
8. Піддячий М.І. Соціально-професійний розвиток: компетентності старшокласників та студентів. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Конін; Ужгород; Бельско-Бяла; Київ : Посвіт, 2019. Т. VII: Ідентичність і свобода в освіті та науці. С. 107–110.
URL: <https://lib.iitta.gov.ua/718203/> (дата звернення: 10.05.2022)
9. Піддячий М.І. Освіта і наука України у вимірі громадянських суспільств: соціально-професійна орієнтація. Неперервна професійна освіта: теорія і практика, №3/4 (48–49), 2016. С. 59–65.
URL: <http://npo.kubg.edu.ua/article/download/182325/182219> (дата звернення: 10.05.2022)
10. Піддячий М.І. Історичні передумови та теоретичні засади профорієнтації школярів. Педагогіка і психологія. 2006. № 3 (52). С. 29–36.
URL: <https://lib.iitta.gov.ua/8170/> (дата звернення: 10.05.2022)
11. Піддячий М.І. Соціально-професійний розвиток: компетентнісно орієнтоване навчання старшокласників. Компетентнісно-орієнтоване навчання: виклики та перспективи: зб. тез І Всеукр. наук.-практ. інтернет-конференції «Компетентнісно орієнтоване навчання: виклики та перспективи» (Київ, 30 верес. 2019 р.). Київ : Пед. думка, 2019. С. 104–107.
URL: <https://lib.iitta.gov.ua/717295/> (дата звернення: 10.05.2022)
12. Піддячий М.І. Ключові компетентності старшокласників: організація здорового способу життя. Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2020. Вип. 3. С. 315–319.
URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/719944> (дата звернення: 10.05.2022)
13. Піддячий М.І. Допрофесійна підготовка старшокласників в контексті соціально-професійної орієнтації. Український педагогічний журнал. 2016. №4. С. 79–85.